

Välfärdsområdesstyrelsen 24.11.2025

**Svar på den av ledamot Ampuja och två andra ledamöter
inlämnade fråga till välfärdsområdesstyrelsen om den
ekonomiska nyttan av aktörer inom den tredje sektorn**

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Ohrankämnen Karoliina

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. antaa seuraavan vastauksen aluehallitukselle osoitettuun
kysymykseen

Vastaus valtuustokysymykseen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on määritelty julkisen
vallan tehtäviin Suomen perustuslaissa (731/1999) ja
hyvinvointialueiden velvoitetta tukeva lainsäädäntö on kattava.
Hyvinvointialueiden tulee tehdä yhteistyötä alueen
yleishyödyllisten järjestöjen kanssa ja tukea alueellaan
toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvoinnin ja
terveyden edistämiseksi (Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
§ 12 a sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
(612/2021) § 7). Järjestöjen välttämättömiä
toimintaedellytyksiä ovat toiminnan toteuttamiseksi tarvittavat
tilat sekä henkilöstö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutuu
vaikuttavimmin monitoimijaisessa yhteistyössä. Hyvinvoinnin
ja terveyden edistämisen toimenpiteet ovat laaja-alaisia ja
monitahoisesti kohdentuvia, joiden vaikutukset ja tulokset
aikaansaadaan eri toimijoiden yhteistyöllä. Mikään taho ei
yksinomaan omilla toimenpiteillään voi saada aikaan
vaikutuksia väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilassa, vaan
tarvitaan eri toimijoiden samansuuntaisia toimenpiteitä.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman rooli ja merkitys
monitoimijaisen yhteistyön ohjaamiseksi, on merkittävä.
Alueellisen hyvinvointisuunnitelman kokoamisvastuu on

hyvinvointialueella, joka toteuttaa alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatimisen yhteistyössä kuntien, järjestöjen ja alueen muiden toimijoiden kanssa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue laati alueellisen hyvinvointisuunnitelman vuosille 2024–2026 yhteistyössä alueen järjestöjen, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa (AV 13.2.2024 § 4).

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettiin alueelliset tavoitteet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseen liittyvään kuntien ja muiden toimijoiden, kuten järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 7). Suunnitelman mukaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä ohjaa väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilannekuvaan pohjautuvat tavoitteet ja väestöntietoon pohjautuvat toimenpiteet.

Järjestöillä on merkittävä rooli alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttamisessa. Järjestöt tukevat toiminnallaan hyvinvointialueen järjestämisvastuuta, sosiaali-, terveydenhuollon – ja pelastuspalveluiden järjestämiseksi. Hyvinvointialue tekee palvelutuotannossaan aktiivista yhteistyötä järjestöjen ja kuntien kanssa, ohjaamalla asiakkaita järjestöjen hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävään toimintaan.

Järjestöt toteuttavat laajasti sellaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimintaa eri väestöryhmille kohdentuen, joka ei ole hyvinvointialueen järjestämisvastuulla ja johon voi osallistua matalalla kynnyksellä. Järjestöt tuottavat mielenterveys- ja päihdeongelmallisille turvallisaa kohtaamispaikkoja ja tukevat lapsiperheiden arkea ja antavat tukea vanhemmuuteen. Järjestöt tarjoavat ruoka-apua vähävaraisille ja lievittävät yksinasuvien yksinäisyyden tunnetta vapaaehtoistoiminnan avulla. Järjestöt tekevät hyvinvointi- ja terveyseroja kaventavaa työtä ehkäisten syrjäytymistä, tukien työllistymisen polulle pääsyä ja edistävät kotoutujien kiinnittymistä yhteiskuntaan osallistumista tukemalla. Järjestöt tarjoavat digitukea eri väestöryhmille ja auttavat väkivaltaa kohdanneita. Järjestötoimintaa on siellä missä ihmiset asuvat ja toimivat, osana heidän arkeaan, eikä toimintaan osallistuminen edellytä lähetettä tai hoidon tarpeen arviointia.

Hyvinvointialue tekee vaikutusten arviointia päätöksenteossaan ja seuraa järjestöavustusten kohdentamista päätösten mukaisesti. Järjestöille kohdennettujen avustusten vaikuttavuudesta raportoidaan vuosittain hyvinvointialueella. Järjestöt toteuttavat vaikutusten arviointia omassa toiminnassaan arvioimalla ja seuraamalla

niitä asiakasvaikutuksia, joita toiminnalla aikaansaadaan. Kumppanuusavustuksia saavat järjestöt raportoivat avustuksensa kattavasti. Kumppanuusneuvotteluissa sovitaan yhteistyöstä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointialue ei voi julkisen rahoituksen avulla tukea välillisesti tai suoraan yksityistä liiketoimintaa. Hyvinvointialueen myöntämiä järjestöavustuksia ei voida kohdentaa liiketoiminnan tukemiseen. Hyvinvointialue ei myönnä avustuksia sellaiseen toimintaan, josta se on järjestämis- tai tuottamisvastuussa.

Yhteenveto

Hyvinvointialueella on lakisääteinen velvollisuus tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä ja tehdä järjestöjen kanssa yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointialue ei voi avustaa sellaista toimintaa, josta se on järjestämisvastuussa eikä julkisia varoja voi kohdentaa liiketoiminnan tukemiseen. Hyvinvointialue arvio päätöksensä vaikutuksia ja seuraa sekä arvioi avustettavan toiminnan vaikutuksia väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

ja

2. todeta valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Valtuutettu Ampuja ja kaksi muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 7.10.2025 § 94 aluehallitukselle kysymyksen koskien kolmannen sektorin toimijoiden rahallista hyötyä. He kysyvät järjestöjen rahassa mitattavasta lisäarvosta sekä taloudellisesta hyödystä liittyen järjestöyhteistyöhön sekä vaihtoehtoihin toteutustapoihin.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat tehdä aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut 1–14 valtuutettua, tulee aluehallituksen antaa yhdeksän viikon kuluessa kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta kysymyksen ensimmäiselle allekirjoittajalle kirjallinen vastaus tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä

antaa. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille aluevaltuuston seuraavan kokouskutsun yhteydessä.

Bilaga

- 1 Ledamot Ampujas fråga till välfärdsområdesstyrelsen om den ekonomiska nyttan av aktörer inom den tredje sektorn

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Kontaktchef, den som lämnat in en fullmäktigefråga

Beslutshistoria